

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Fax: (+ 47) 73 84 16 41
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 NVA

Mosvik kommune
v/ Rådmannen
7690 Mosvik

Deres ref.	Deres kontaktperson Rådmannen	Vår ref. 2011/229 – 460.1	Vår kontaktperson Kjell Thore Leinhardt	Dato 10.05.2011
------------	----------------------------------	------------------------------	--	--------------------

Klage på vedtak om skadefelling av gråhegre i Mosvik kommune.

Vi viser til telefonsamtale med ordfører Carl Ivar von Køppen, samt vedtak i sak PS 7/11 i Mosvik formannskap 4. mai 2011. Vedtaket om skadefelling fremgår av fem punkter i formannskapets referat, og går i korthet ut på at Mosvik Utmarkslag kan skyte inntil 15 gråhegrer i Mossavassdraget i perioden 15. mai til 10. september 2011 for å forhindre at disse spiser utsatt laksesmolt

NOF klager herved på dette vedtaket, og anmoder samtidig om at tillatelse til skadefelling gitt av Mosvik Utmarkslag innstilles inntil denne klagen er ferdig behandlet.

Begrunnelse for klagen:

Vedtaket om skadefelling er fattet i medhold av skadefellingsforskriftens kap. II pkt. B, som sier at kommunen kan gi tillatelse til felling av blant annet gråhegre når disse gjør skade. Vi har ingen grunn til å bestride at gråhegrene i dette området spiser laksesmolt. Dette ligger i artens natur. NOF aksepterer imidlertid ikke at gråhegrene påfører skade på laksestammen, som er av en slik betydning at det berettiger bruk av skadefelling i hekketiden. Det er heller ikke sannsynliggjort at felling av 15 gråhegrer på noen måte vil bedre fremtidsutsiktene for denne laksestammen. NOF mener derimot at saken er basert på sviktende faglige vurderinger. Gråhegrene er jo på ingen måte årsaken til denne laksestammens problemer. Under naturlige forhold er gråhegre aldri en trussel mot bestander av laks, og skadefelling av gråhegre for å gavne laks vil normalt ikke være akseptabelt i medhold av skadefellingsforskriften. I Mossavassdraget er det åpenbart menneskeskapt vassdragsregulering som er den altoverskyggende årsaken til laksestammens store problemer. Dette skriver også kommunen klart i sitt saksfremlegg: ”I årene som har gått etter reguleringen av Meltingen og Mossavassdraget har bestanden av Mossalaks etter hvert nådd et kritisk stadium, og gjenfangstene blir stadig redusert. I de siste årene har det vært problematisk å fange et nødvendig antall stamlaks til å opprettholde smoltproduksjonen (20000 individer) på det nivået som tilfredsstiller kravene i det utsettingspålegget som NTE og Mosvik klekkeri BA produserer etter.” Kunnskap fra uregulerte vassdrag i Trondhjemsfjorden tilsier dessuten at også at lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* og genetisk foruresning fra rømt oppdrettslaks er akutte trusler for villaksen. I det minste er rømt oppdrettslaks garantert en større og mer ødeleggende trussel enn gråhegrer for laksestammen også i Mossavassdraget.

På tross av utsettingsprosjektet så har man altså problemer med å fange nok stamfisk til å opprettholde den smoltproduksjonen som er nødvendig til å greie å produsere nok ny smolt for videre utsetting. I hvor stor grad er gråhegrene årsaken til dette? Og vil tiltaket med å skyte 15 gråhegrer i hekketiden i vesentlig grad bidra til å få en levedyktig laksestamme i Mossavassdraget. Nei, naturligvis ikke. NOF forstår at det er frustrerende å oppleve at oppdrettet laksesmolt blir spist av gråhegrer. Vi vil likevel understreke at dersom det skal være noe håp om å redde den stedeagne laksestammen i dette vassdraget, må helt andre tiltak iverksettes.

NOF finner det ikke sannsynliggjort at gråhegrenes innhogg i laksesmoltbestanden er av noen større betydning for denne laksestammen. Det er naturlig et meget stort frafall fra utsatt smolt til gytmoden fisk, og med de suboptimale forhold for laks som råder i Mossavassdraget kan dette frafallet være langt større her enn andre steder.

NOF anser ikke at rettighetshaver i rimelig utstrekning har forsøkt tiltak for å avverge eller redusere skadene, selv om dette hevdes i saksframlegget. Det fremheves jo at den utsatte laksesmolten ikke har rukket å utvikle evnen til å finne skjul og at vassdraget har svært begrensede vannressurser. Dette forklarer mye av situasjonen, siden laksesmolt normalt ikke er et så tilgjengelig bytte for gråhegre som de synes å være i dette tilfelle. Dersom molten ikke har naturlig atferd og ikke skjuler seg på samme måte som vill fisk i denne aldersklassen gjør, vil den naturligvis være overutsatt for en lang rekke naturlige predatorer inkludert gråhegre. Tiltak for å få på plass fiskens naturlige antipredatoratferd vil derfor være avgjørende i tillegg til endringer av reguleringsregimet i vassdraget. I saksframlegget nevnes et aktuelt upøvd tiltak for å bedre situasjonen; nemlig å sette ut yngel i stedet for smolt. Kommunen antar at dette vil kunne bli et viktig bidrag til å redusere predasjonsproblemet, siden yngel har langt større evne til å finne sjul i elva enn det molten har.

Siden dette dreier seg om skade på utsatt fisk i et regulert vassdrag med periodevis svært liten vannføring, mener NOF at man må kunne prøve ut en lang rekke ”rimelig tiltak” for å forebygge skade og redusere predasjon før skadefelling av gråhegre eventuelt kan legetimeres.

NOF anser også at behovet for skadefelling av gråhegrer må vurderes i forhold til den bakenforliggende intensjonen med lakseutsettingen. Vassdragsreguleringen har ødelagt naturverdier (laksestammen er nå sterkt redusert), og dette har man fått pålegg om å reparere. Det kan umulig være i tråd med intensjonen i dette pålegget og ødelegge enda flere miljøverdier? Det er jo nettopp det som er effekten av å fatte vedtak om å desimere den lokale hekkebestanden av gråhegre for å verne om utsatt laksesmolt. At dette i tillegg planlegges gjennomført i yngletidsfredningen er ytterligere skjerpene i denne sammenheng.

Oppsummering

- NOF aksepterer ikke at gråhegrene utgjør skade for laksestammen, siden laksestammen er ødelagt av vassdragsregulering.
- NOF anser ikke at rimelige avbøtende tiltak for å avverge skader eller redusere predasjon er forsøkt.
- I forhold til denne sakens realiteter anser NOF det som uakseptabelt å gjennomføre skadefelling av 15 gråhegrer i yngletiden.

For Norsk Ornitologisk Forening

Kjetil Aa. Solbakken

(sign)

Kjetil Aa. Solbakken
Generalsekretær

Kjell Thore Leinhardt
Leder NOF avd. Nord-Trøndelag

Kopi:
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag